

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 75/22
22.6.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа, и судија Сање Агатоновић и Весне Секулић, чланова већа, у париници тужиоца АА из ..., ..., кога заступа Иван Тодоровић, адвокат из Београда, Змај Јовина 8/10, против тужене Предшколске установе “...” из ..., .., чији је заступник Градско правобранилаштво града Београда из Београда, Тиршова 3, ради повреде ауторског права, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 - 13/18 од 9.3.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.6.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 - 13/18 од 9.3.2022. године у трећем, четвртном и петом ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првим ставом изреке утврђено је да је тужена повредила тужиочева ауторска права тако што је на интернет сајту ... под насловом “...”, без назначења имена или псеудонима тужиоца као ..., јавно саопштила његова сценско-кореографска ауторска дела: ... и ..., ..., ..., ..., ..., ..., и ... Другим ставом изреке обавезана је тужена да на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права јавним саопштавањем ауторских дела означених у првом ставу изреке без назначења имена или псеудонима тужиоца истом исплати износ од 30.000,00 динара са законском затезном каматом од

9.3.2022. године, па до исплате. Трећим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да суд утврди да је тужена повредила тужиочева ауторска права тако што је уживо пред публиком и на интернет сајту означеном у првом ставу изреке, неовлашћено јавно саопштила тужиочева сценско-кореографска ауторска дела означена у првом ставу изреке. Четвртим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да суд обавезе тужену да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због повреде ауторског права неовлашћеним јавним саопштавањем тужиочевих ауторских дела, означених у првом ставу изреке, на наведеном интернет сајту, исплати износ од 315.000,00 динара са законском затезном каматом од 9.3.2022.године, па до исплате. Петим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Благовремено изјављеном жалбом заснованом на свим разлозима прописаним чланом 373 став 1 ЗПП, тужилац је првостепену одлуку побијао у трећем, четвртм и петом ставу изреке.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, сагласно овлашћенима предвиђеним чланом 386 ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да жалба није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека пресуде је јасна и у њеном образложењу су наведени потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању следи да је заједно са Дечијом плесном асоцијацијом, ББ и својом ... ВВ, тужилац означен као аутор програма "...” - ..., да је код Завода за интелектуалну својину 2012. и 2013. године пријављен као аутор сценско-кореографских дела – дечијих окретних игара ..., ..., ..., ..., ... и ... и да је од стране Завода за унапређење образовања и васпитања акредитован са циљем унапређења вештина васпитача у предшколским установама у овладавању извођењем плесних кореографија. Тужилац је дана ...године са Дечијом плесном асоцијацијом, чији је законски заступник, на неодређено време закључио уговор о уступању имовинских права на неискључив начин, чиме је тој асоцијацији уступио право да по сопственом опредељењу уговара услове сарадње са предшколским установама, с тим што ће се питање тужиочеве ауторске накнаде решавати анексима уговора. Дечија плесна асоцијација је са туженом дана 3.9.2013.године за школску 2013/14 годину закључила уговор о пословној сарадњи, према коме је накнада за уступање и коришћење плесних програма износила 1.000,00 динара по учеснику пројекта, који износ су родитељи плаћали по штампаним уплатницама Дечије плесне асоцијације, а каснија сарадња између истих странака један период је била усмено договорана и реализована је кроз право тужене да без накнаде користи програме Дечије плесне асоцијације уз право те асоцијације да без накнаде користи одређене просторије тужене. Иако је сарадња између њих престала маја-јуна 2016. године, тужена је дана ... године на својој завршној приредби, на стадиону Фудбалског клуба "Земун", пред публиком

представила тужиочева ауторска дела означена у првом ставу изреке првостепене пресуде, у изведби деце предшколског узраста, обучене од стране васпитача тужене. Васпитачи су иначе код Дечије плесне асоцијације пролазили обуку и за то добијали уверења издата од ове асоцијације, уписане у Регистар АПР као активно спортско удружење. Истог дана снимак приредбе тужена је објавила на свом интернет сајту означеном у првом ставу изреке првостепене пресуде.

Разматрајући основ тужиочевог потраживања првостепени суд је - полазећи од изложеног чињеничног стања, околности да је туженој на основу претходне сарадње са тужиоцем и Дечијом плесном асоцијацијом, чији је он законски заступник, било познато да су наведени плесови, између осталог, и тужиочева ауторска дела и да по престанку сарадње средином 2016. године за њихово извођење јуна 2017. годне нема сагласност тужиоца, оценио да сходно члану 15 Закона о ауторском и сродним правима тужилац има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду саопштени приликом сваког јавног саопштавања дела, па како је то на завршној приредби и на снимку исте објављеном на интернет сајту тужене изостало, тужилац као коаутор дела, сходно члану 10 став 1 и 5 Закона о ауторском и сродним правима има право да тужбу поднесе у своје име и за свој рачун. Дела чији је тужилац коаутор, противно члану 16 став 1 у вези са чланом 26 став 1 Закона о ауторском и сродним правима, јавно су саопштена без његове сагласности, иако је туженој било познато тужиочево ауторство, те је сагласно наведеним прописима, другим ставом изреке првостепене пресуде накнада неимовинске штете у висини од 30.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења, па до исплате, тужиоцу досуђена због повреде његовог ауторског права јавним саопштавањем наведених ауторских дела на интернет сајту тужене, без означања имена или псеудонима тужиоца, која повреда је утврђена првим ставом изреке побијане одлуке.

Разматрајући основаност тужиочевог захтев за утврђење повреде његовог ауторског права због неовлашћеног јавног саопштавања његовог ауторског дела пред публиком и интерактивним путем, што је за последицу имало имовинску штету тражену у висини од 315.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, првостепени суд је сходно члану 44 став 1 тачка 2 Закона о ауторском и сродним правима трећим ставом изреке тужбени захтев у том делу одбио као неоснован. Наведена законска одредба дозвољава јавно извођење или представљање објављених дела на школским приредбама без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде у случају када се ради о некомерцијалној сврси наставе где интерпретатори не примају накнаду за своје извођење и где се не наплаћују улазнице. Како за реализацију програма "...” васпитачи, који су по налогу Секретаријата за образовање и дечију заштиту од 9.6.2014. године, децу обучавали ван радног времена, нису добијали накнаду и како је завршна приредба дана ... године била некомерцијалне природе (извођачи нису били плаћени за свој наступ и публика није плаћала улазнице), првостепени суд је као неоснован одбио тужбени захтев за обавезивање тужене на накнаду материјалне штете, опредељен сходно члану 206 Закона о ауторском и сродним правима.

Образлажући своју одлуку првостепени суд је навео да у конкретном случају нема места плаћању троструке накнаде због повреде имовинских права аутора јер тужилац није доказао да му обештећење припада у висини накнаде утврђене економско-финансијским вештачењем. Из достављених доказа следи да је после накнаде за коришћење наведених ауторских дела, у почетку уговоране у износу од по 1.000,00 динара по детету, иста касније уговорана фиксно – по 15.000,00 динара месечно, независно од броја полазника, али та новчана противвредност плаћана је Дечијој плесној асоцијацији, чији је тужилац заступник, а не тужиоцу лично. Осим тога, из уговора закљученог дана 11.1.2013. године између тужиоца и Дечије плесне асоцијације следи да ће висина његове ауторске накнаде бити регулисана анексима, а сходно члану 228 ЗПП исти током првостепеног поступка нису достављени. Уговори закључивани између Дечије плесне асоцијације и предшколских установа за накнаду за коришћење програма од по 15.000,00 динара месечно, не могу се сматрати уобичајеном накнадом која би у одсуству поузданих доказа била показатељ висине новчаног обештећења аутора, због чега је сходно члану 231 став 1 ЗПП тужбени захтев у том делу као неоснован одбијен четвртим ставом изреке првостепене пресуде.

Правилно је првостепени суд одлучио када је донео одлуке садржане у ожалбеном делу своје пресуде.

Сходно члану 10 став 1 у вези са чланом 2 став 1 Закона о ауторском и сродним правима тужилац је, .., .., .., .., .., .. и .., која су од стране тужене без тужиоачеве сагласности и без означања његовог имена или псеудонима јавно саопштена на завршној приредби одржаној дана ... године на стадиону Фудбалског клуба “Земун”, а истог дана снимак те манифестације јавно је саопштен и на интернет сајту тужене. Тужиоачево својство коаутора тих дела туженој је било познато из њене раније сарадње са Дечијом плесном асоцијацијом, чији је тужилац заступник. Током те сарадње, тужена је коришћење наведених плесних програма прво плаћала 1.000,00 динара по детету, а касније је износ фиксно означен на 15.000,00 динара месечно. Уговори о међусобној сарадњи закључивани су по сезони која је трајала од октобра претходне до јуна месеца наредне године, а сарадња тужене и Дечије плесне асоцијације престала је маја-јуна 2016. године.

У складу са изложеним чињеничним стањем, правилно и потпуно утврђеним, сходно члану 228 у вези са чланом 229 став 2 ЗПП и цењеним доследном применом одредбе члана 8 ЗПП, тужилац је свој захтев за исплату троструког износа уобичајене накнаде заснивао на одредби члана 206 Закона о ауторском и сродним правима.

Чланом 206 став 1 Закона о ауторском и сродним правима прописано је да ће при одређивању накнаде штете, ако је учинилац повреде знао или морао да зна да чини повреду права, суд узети у обзир све околности конкретног случаја, између осталог и добит коју је штетник остварио повредом права, а одредбом става 2 истог члана прописано је да уместо накнаде штете из става 1 тог члана, кад околности то оправдавају, суд може да досуди оштећеном паушалну накнаду, не нижу од уобичајене накнаде коју би он примио за конкретни облик коришћења предмета заштите да је то коришћење било законито.

Из утврђеног чињеничног стања следи са јавним саопштавањем тужиочевих ауторских дела на завршеној приредби и јавним саопштавањем снимка те приредбе на свом интернет сајту, тужена за себе није остварила имовинску корист да би применом члана 206 став 1 Закона о ауторском и сродним правима било оправдано досудити накнаду имовинске штете. Међутим, како је тужилац изричит у томе да се тужбом не тражи накнада материјалне штете, већ уобичајена накнада која би аутору припала за коришћење његовог дела независно од постојања ауторског уговора, Апелациони суд је мишљења да околности конкретног случаја, на чију оцену упућује члан 206 став 2 Закона о ауторском и сродним правима, не омогућавају усвајање тужбеног захтева ни у том виду. Изведеним доказима несумњиво је утврђено да су у складу са налогом Секретаријата за образовање и дечију заштиту од 9.6.2014. године васпитачи били дужни да програм "...” реализију ван радног времена и да за то ангажовање нису били новчано награђени. Такође је утврђено да извођачи на завршној приредби дана ... године нису били плаћени и да улазнице за публику која је истој присуствовала нису наплаћиване, односно да та манифестација није била лукративне природе. Сагласно томе и одредби члана 44 став 1 тачка 2 Закона о ауторском и сродним правима којом је прописано да је извођење ауторског дела дозвољено без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде за некомерцијалне сврхе наставе, те да је дозвољено јавно извођење или представљање објављених дела на школским приредбама под условом да интерпретатор не прима накнаду за своје извођење и да се не плаћају улазнице, Апелациони суд је мишљења да тужиоцу не припада право на троструки износ уобичајене накнаде која би се остварила експлоатацијом његовог ауторског дела у складу са законом, а чија је висина економско-финансијским вештачењем правилно утврђено према одредбама уговора закључиваних између тужене и Дечије плесне асоцијације у претходном периоду њихове сарадње, дефинитивно окончане средином 2016. године.

Жалбени навод да су примањем плате васпитачи били плаћени за увежбавање деце ван радног времена, не може се прихватити као аргумент у прилог основаности тужбеног захтева имајући у виду да висина зараде запослених у претшколским установама претсавља цену њиховог рада за четрдесетосатну радну недељу, а не за ванредне активности какве су овде биле спорне.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Правилном применом члана 153 став 2 ЗПП првостепени суд је одлучио да, с обзиром на постигнути успех у парници, свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

На основу свега изложеног, сходно члану 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужиочева жалба није усвојена, то је, сходно члану 165 став 1 ЗПП, као неоснован одбијен и његов захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић